

Basis for skrivning i akademia

Randi B. Brodersen, Fredrik J. Bråten, Anders Reiersgaard, Kolbjørn Slethei og Knut Ågotnes:

Tekstens autoritet – tekstanalyse og skrivning i akademia

Universitetsforlaget 2007, 1. utgave

Sider: 180

Pris: kr. 298,-

ISBN 987-82-15-01177-6

Forfatterne av *Tekstens autoritet* har vunnet to priser for førstesemester-emnet *Akademisk skrivning* ved Universitetet i Bergen (UiB): Utdanningskvalitetsprisen fra Kunnskapsdepartementet og Ugleprisen fra UiB. I dag er boken to år gammel, men er den likevel aktuell?

Leder for bokens skrivegruppe var filosof og professor Knut Ågotnes. Han hadde med seg tre lektorer; lingvisten Kolbjørn Slethei og filosofene Anders Reiersgaard og Randi Benedikte Brodersen.

Hovedhensikten med boken er å klargjøre hvilke regler og forutsetninger studenter, forskere og ansatte i høyere utdanning må mestre for å få publisert sine tekster. Tekster som skrives i henhold til reglene kan lettere enn andre tekster oppnå autoritet; altså myndighet, makt og anseelse. Autoritet gjør tekster i stand til å overbevise om betydningen av erfaringer og kunnskaper. Men boken er også skrevet for de som hovedsakelig leser. Det å mestre bokens innhold gjør dem i stand til å skille mellom gode og dårlige tekster.

Unngå sjangertabber

Boken har et helt kapittel om å velge rett sjanger, noe som sier mye om hvor viktig forfatterne synes sjangervalg er. Sjanger angis som en kategori tekst med et spesielt formål som styrer krav til innhold, stil og utforming. Selv om alle teksttyper ligner hverandre i en viss grad mener forfatterne at viten om sjangernormer øker muligheten for å velge rett sjanger, sett i forhold til rett forfatter, budskap, og mottaker. Rett sjangervalg øker derfor sjansen for få en artikkel på trykk i en avis eller i et anerkjent tidsskrift. Boken vil altså kunne gagne potensielle forfattere, uansett om de er klinikere, høyskolelærere eller forskere.

Sjangrene er inndelt etter formål. Av sjangertyper gis det tre klassiske: vitenskapelig, populærvitenskapelig og instruerende. Under hver sjangertype finner vi to til tre ulike sjangerformat. For eksempel finnes det under sjangertypen *vitenskapelig* tre ulike formater: doktorgradsavhandlingen, den vitenskapelige artikkelen og det vitenskapelige essayet. Denne sjangerens formål, skriver de, er å fremme og begrunne et nytt syn på et vitenskapelig problem. Forskning skal utfordre med å skape ny viten så systematisk og kriterieoppfyllende at andre forskere kan akseptere den. Teksttypen kommuniserer derfor i hovedsak mellom forskere.

Som fagredaktør tenker jeg at viten om sjangre er essensiell for alle forfattere, men kanskje spesielt for de som tar mål av seg til å skrive vitenskapelig. For eksempel vil klinikere med god sjangerkunnskap, men uten utdanning i forskningsmetode, lett kunne moderere sine ambisjoner og heller velge mindre krevende sjangre. På denne måten øker de sine sjanser for å få publisert betydelig.

Få struktur

Tekster må være skrevet med en struktur, disposisjon eller oppbygning som fremmer sjansen for at leseren vil tolke teksten slik forfatteren har ment den. Ved hjelp av boken kan en lære å analysere teksters underliggende struktur. En kan altså lære å avsløre hva forfatteren «gjør» hvor i teksten. For eksempel vil en god artikkel innlede med en interessevekkende start, og i denne teksten håpet jeg å vekke dere med info om forfatternes to utmerkelse.

Strukturen IMRaD (Introduction, Method, Result and Discussion) har lenge dominert innen medisinsk forskning, men har nå ifølge forfatterne også blitt vanlig i humaniora. IMRaD-strukturen, med modifisert eller utelatt metode, mener jeg også kunne vært angitt som et godt utgangspunkt for ikke-vitenskapelige sjangere.

Se, vurder og bruk analyseverktøy

Boken forklarer også verktøy og fremgangsmåter for å analysere argumenter, kontekst og retorikk. Eksempel på slike uvurderlige verktøy er å generalisere og integrere.

Integrering benyttes blant annet i starten av diskusjonen i en vitenskapelig artikkel, hvor hovedresultatet fra den undersøkte gruppen (utvalget) ofte er integrert, det vil si forenklet eller sammenfattet. Generaliseringer, derimot, møter vi klart i konklusjonen, hvor forskere angir studiens betydning for modermassen eller populasjonen. Her gis et eksempel hvor en forsker generaliserer resultatet fra intervjuer av 14 menn i typiske mannsyrker til modermassen «menn».

De to eksempelverktøyene er nyttige for å skape oversikt, for eksempel i sammendrag og konklusjon. For lesere, derimot, er det å i hele tatt kunne se generaliseringer og intergreringer en absolutt forutsetning for å kunne vurdere om de er rimelige.

Denne boken anbefales for alle som vil skrive tekster med autoritet, fra studenter til forskere. På vegne av fysioterapifaget er jeg misunnelig på *alle* førstesemesterstudenter ved UiB som i dag har boken som pensum.

Kjartan Vårbakken,
fysioterapeut, cand.san.,
fagredaktør i Fysioterapeuten